

Hozzászólás Bodoky Tamás Becsapódási kráterek a Földön c. cikkéhez

Tisztelt Szerkesztők!

A lap 45. évfolyamának 1. számában igen érdekes áttekintést kapunk a meteor-becsapódások kutatásáról. A cikk érintőlegesen foglalkozik a Holdon látható becsapódási nyomokkal is. Ezek az óriási kráterek 3–4 milliárd évvel ezelőtt keletkeztek, és napjainkig jól megfigyelhetők. Az űreszközökkel történő fényképezés állítólag azt mutatja, hogy a Holdnak a „másik” oldalán a kráterek határozottan nagyobbak, mint ezen az oldalon, amelyet mi is láthatunk. A cikk ezt az eltérést avval magyarázza, hogy a Föld mintegy megvédte a Holdnak a felénk fordított féltekéjét a meteorok nagy részétől.

Érzésem szerint ez nem magyarázhatja meg az eltérést (még akkor sem, ha ez az eltérés valóban létezik). A Földgolyó a Holdról nézve a teljes éggömbnek egy tized részét sem takarja el, tehát legfeljebb minden tízezredik meteorok tudta volna útját állni. Így azután még akkor sem tudná a felénk forduló féltekét megvédeni a nagyméretű meteoroktól, ha a nagy kráterképződési korszak mosta-

nában lenne. De a nagy meteorhullási időszak 3–4 milliárd évvel ezelőtt volt, és akkor a Hold még gyorsabban forgott a tengelye körül, tehát a Föld egyformán védte vagy nem védte minden oldalát.

A földi gravitáció árapályt keltő hatása okozta a Hold tengelyforgásának a lassulását. Talán szokatlanul hangzik, de nemcsak a Hold okoz árapályt a Föld anyagában, hanem ez fordítva is igaz. A Hold anyagában folyamatosan működő, dagállyúrlódásnak nevezett jelenség évmilliárdokig fogyasztotta a Hold forgási energiáját, és napjainkra bekövetkezett a kötött keringés állapota, tehát az a helyzet, hogy a Hold keringésének és tengelyforgásának a periódus-ideje összehangolódt.

Elvileg nem lehetetlen, hogy a Hold egyik féltekéje kevesebb nagy krátert mutat, mint a másik, de ha ez így igaz, akkor ennek az okát még föl kell majd fedezni.

Tisztelettel

Stomfai Róbert